

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2024

Destinace (země, místo): Argentina (provincie Chaco) a Paraguay (provincie Itapúa)

Jméno, příjmení: Radim Schottl

Argentina

Ústředním místem učitele u krajanů v Argentině je provincie Chaco. Jedná se o jednu z 23 provincií této republiky a nachází na severovýchodě území. S rozlohou 99.633 km² je o něco větší než Česká republika, avšak počet obyvatel je mnohem nižší než u nás: 1 142 963 obyvatel (oficiální data ze sčítání lidu v roce 2022).

Jedná se především o zemědělskou oblast. Dříve byl region významný tradičním pěstováním bavlny, kterou do provincie přivezli právě čeští krajané – Novotný a Šašvata. Dnes převažuje pěstování sóji, slunečnice, kukuřice apod. Významná je také živočišná výroba (chov skotu) a lesnictví. V posledních letech se Chaco potýká s nepříznivými podmínkami, jak klimatickými, tak ekonomickými. Provincii sužují extrémní sucha a teploty v letních měsících (prosinec až březen) dosahují až 45-48 °C. Při těchto teplotách jsou velmi časté (téměř denně) výpadky elektrického proudu či dodávek vody. Dalším problémem jsou uměle vytvářené požáry, které ve velké míře znečišťují zdejší ovzduší, nebo silné deště, které kvůli chybějící kanalizaci krátkodobě zatopí celé město. Celoročním problémem, obzvláště zde na severu Argentiny, jsou komáři a s nimi i horečka dengue. Argentina se také stále potýká s politicko-ekonomickou krizí. Vysoká nezaměstnanost, nízké platy, vysoké ceny (u mnohých položek i 2–4x vyšší než v Evropě), nedostupnost některého zboží nebo extrémní inflace, vedou ke zvyšování chudoby a kriminality v provincii. Po roce politických změn začíná docházet ke změnám. Zlepšuje se dostupnost bydlení, výrazně snižuje inflace (117,8 % za rok 2024), ale počet obyvatel pod hranicí chudoby (53 % za rok 2024) stále zůstává nebo zvyšuje.

Hlavní město provincie je Resistencia, která leží na východní hranici území a učitel sem pravidelně dojíždí vyučovat na místní univerzitu *Universidad Nacional del Nordeste (UNNE)*. Výuka tradičně probíhá v pátek, veškerá výuka je prezenční. Druhé největší město provincie je Presidencia Roque Sáenz Peña. Město se nachází v samotném srdci teritoria, zde učitel žije a odtud vyjíždí do dalších destinací.

Učitel se dopravuje do destinací převážně autobusem. Dopravní spojení mezi městy v provincii je dobré, avšak kvalita dopravy je chabá z důvodu nedostatku financí na údržbu dopravních prostředků a pozemních komunikací. Autobusy navíc do některých destinací jezdí jen jednou denně, a tak mnohdy není možný návrat ve stejný den a je potřeba v místě přenocovat. Často je situace komplikována množstvím stávek a zátaras na dálnicích zamezujících průjezdu, jejichž účelem je

snaha tímto způsobem zviditelnit požadavky stávkujících. Vlaková doprava v provincii prakticky neexistuje. Letecké spojení je v Argentině dobré (avšak kvůli stávkám, přesouvání nebo rušení letů ne vždy spolehlivé), nejbližší funkční letiště od místa bydliště se nachází v Resistencii, další je pak v Corrientes, hlavním městě sousední provincie na východě. Nevýhoda Argentiny je, že při většině nejsou letecké spoje přímo mezi provinciemi, ale lety jsou řízeny centrálně přes Buenos Aires, proto je pro učitele nakonec výhodnější cestovat i do vzdálených míst za krajany, jako je Oberá (Misiones) či Encarnación (Departamento de Itapúa – Paraguay), dálkovým autobusem.

Výuka obecně

Školní rok probíhá v Argentině obvykle od března do prosince, který je v polovině rozdělen dvěma týdny zimních prázdnin. Každá provincie si určuje sama, na kdy přesně tyto dvoutýdenní prázdniny připadnou, vždy však během měsíce července. Stejně jako v předešlých letech, výuka probíhala formou prezenční, ale online forma výuky byla také zachována a je určena především pro studenty a krajany z jiných provincií či částí Jižní Ameriky, kteří nebydlí v blízkosti místa působení učitelů. O online kurzy je velký zájem, a proto by nebylo vhodné ani do budoucna od této formy upustit. Tato skupina online studentů je čím dál tím početnější, výuka byla proto po domluvě rozdělena podle úrovně a preferencí mezi učiteli vyslané ČR. Během roku se zorganizovalo také značné množství aktivit, viz níže.

Co se týče výukových materiálů, i letos většina zůstala stejná: *Čeština Expres* (Holá, Bořilová) – jedná se o učebnici češtiny, na kterou jsou studenti zvyklí, výhodou je manuál gramatiky ve španělštině; dále také *Česky, prosím* (Cvejnová) – využíváno u pokročilých studentů, protože v této učebnici je kladen důraz na výuku jazykových funkcí v kontextu reálných komunikačních situací. Oblíbenou učebnicí v hodinách konverzace byla pak *Čeština pro život* (Nekovářová). Využívány jsou také další učební pomůcky, které má učitel k dispozici. Na příští rok plánujeme více unifikovat výuku napříč prezenční i online výukou i mezi destinacemi Chaco a Buenos Aires a adaptovat výuku na zmíněnou učebnici *Česky, prosím*.

Během výuky byly používány moderní interaktivní aplikace jako Quizlet, Wordwall, Quizizz, LearningApps a další. Při správném využití mají tyto aplikace velký potenciál a jsou efektivní, jelikož jsou interaktivní a lze je využívat nejen při projekci na plátně, ale i na mobilních telefonech, ale jsou také ideální pro použití při online výuce. Tento způsob si studenti velice oblíbili, hlavně kvůli zpestření výuky v hodinách nebo při plnění domácích úkolů. Osvědčily se také webové portály jako je www.cestinajehra.cz či www.realityczech.org.

Hodiny jazyka u krajanů je třeba vést pestrým způsobem a studenty stále motivovat. Současná mladá generace v lokalitě jako je severní Argentina, žije v nelehké realitě a potýká se s celkovou frustrací. Běžně se stává, že jsou studenti při studiu jazyka, navíc tak odlišného od své mateřštiny, demotivováni a ztrácejí zájem, proto byly lekce prokládány různými didaktickými hrami, reáliemi apod. Tato metoda střídání výkladu a aktivního zapojení žáků se ukázala být efektivní, protože studenti v krajanských komunitách – nezávisle na věku – jsou velmi zvědaví a informace o vlasti, odkud pochází jejich předci, jim připadají nadmíru poutavé. V kurzech byly využívány i materiály pro základní školy, kde látka není probírána do hloubky, ale zato zábavnou a přijatelnou formou se spoustou obrázků, map, komiksů atd. Na konci roku všichni studenti, kteří úspěšně absolvovali kurz jazyka, obdrželi certifikát.

Práce učitele na konkrétních místech

V Argentině je učitel smluvně vázán vyučovat ve třech destinacích – Presidencia Roque Sáenz Peña, Resistencia a Pampa del Indio. Může také navštěvovat místa, kde se nachází další oficiální krajské komunity, popřípadě kde se soustředí čeští krajané jako takoví. Například ve městech Las Breñas, La Tigra, Villa Ángela v provincii Chaco, nebo Oberá či Cerro Azul v provincii Misiones.

Presidencia Roque Sáenz Peña

V druhém největším městě provincie Chaco se nachází jedna z největších českých krajských komunit, proto je Sáenz Peña hlavním působištěm učitele. Místní spolek se jmenuje celým názvem *Asociación Civil Unión Checoeslovaca, Cultural, Social y Deportiva* – Občanské sdružení Československá kulturní, společenská a sportovní jednota – a jeho historie sahá až do roku 1917, kdy TGM ještě během první světové války vybízel československé krajané v zahraničí, aby spojili síly.

V komplexu, v němž spolek sídlí, se nachází několik budov, od muzea přes taneční sál až po dům, kde žije správkyně s rodinou. V předešlých letech probíhala výuka v jedné z místností muzea. Třída byla sice dosti velká, ale značně zastaralá a nevyhovující. Nakonec bylo rozhodnuto, že se učebna přesune do menšího „domečku“, rovněž v objektu spolku, který před lety sloužil jako ubytovna českým učitelům.¹ Díky finančním darům poskytovaným Českou republikou a tvrdé práci krajanů, byl tento prostor zrekonstruován. Během konce roku 2024 byla do třídy také přidána klimatizace, která značně zpříjemnila výuku v horkých letních dnech.

Nová učebna na Unión Checoeslovaca v Sáenz Peña

Celý komplex prochází postupnou revitalizací. Většina z těchto projektů je finančně podporována Českou a Slovenskou republikou. Celek je však stále v žalostném stavu a občas se vyskytnou nečekané výdaje. Během roku 2024 došlo k rekonstrukci části muzea a vznikla krásná, nová největší česká a slovenská knihovna v Latinské Americe. Postupně dochází k opravám a úpravám muzea, které je věnované prvním československým osadníkům a pyšní se být tím jediným v Latinské Americe.

¹ Zde mimochodem nocovali Hanzelka a Zikmund, když se jim náhle porouchala Tatra při jejich výpravě po severu Argentiny.

Co se týče výuky v destinaci, prezenční hodiny češtiny v Sáenz Peña probíhaly ve středu a čtvrtek. Věk studentů: ~6–70 let. Rozdělení do skupin bylo následující:

1. NIVEL 1 – začátečníci (90 minut 1x týdně): 5–10 studentů
2. NIVEL 2 – mírně pokročilí (90 minut 1x týdně): 2–4 studenti
3. NIVEL 3 – středně pokročilí – mladší (90 minut 1x týdně) 2–4 studenti
4. NIVEL 3 – středně pokročilí – starší (90 minut 1x týdně): 2–5 studentů
5. NIVEL 4 – více pokročilí (90 minut 1x týdně): 3–4 studenti
6. KONVERZACE (30 minut 1x týdně): 3–4 studenti
7. DĚTI (60 minut 1x týdně): 3–4 studenti

Skupina Nivel 1 píše pololetní test

Dětská skupina

Předávání diplomů v Sáenz Peña

V dnešní době získat nové studenty k prezenční výuce českého jazyka v provincii je značně těžké, bilance bývá spíše negativní, ale ne vždy. Pokračuje se v kurzu pro děti, který časově navazuje na účast ve folklorním souboru *Moravanka*, spadající pod spolek.

Ve spolku se pořádají další již tradiční kurzy a kroužky. Letos například kurz vaření pořádaný učitelem s velkou podporou samotné komise komunity. Je nutno vyzdvihnout, že tyto kurzy jsou téměř vždy obohaceny samotnými krajany a studenty se silným zájmem o českou kulturu.

Kurzy české kuchyně v Las Breñas a Sáenz Peña

Pro následující rok plánujeme znovuoobnovit divadelní kroužek. Většina osazenstva byla z mladších řad – je nezbytné, aby do veškerých aktivit byly začleňovány i mladší generace, aby se zamezilo případnému zániku komunity.

Spolek má vlastní folklorní soubor, ten se jmenuje *Moravanka*. Jedná se o pilíř celého sdružení, který má ve folklorní sféře po Argentině již své renomé. Soubor byl založen před lety a svému jménu vděčí již zesnulé učitelce tance Juanitě Calaba, která pojmenovala soubor po své milované Moravě. Poslední roky vedla zkoušky souboru Melanie Gutiérrez Rath, která se na začátku roku 2023 rozhodla přenechat vedení skupiny dalším. Této úlohy se pak ujali samotní členové Tiago Alexis Hopian a Rosalía Magdalena Paez. Fungují dvě taneční skupiny: děti a adolescenti / mladí dospělí. Do budoucna věříme, že se obnoví skupina starších dospělých. Soubor se v průběhu roku zúčastnil různých kulturních akcí nejen v Sáenz Peña, ale vystupuje také na všech akcích a aktivitách pořádaných spolkem na Unión, čímž zpestřuje program a je již tradičně očekáván.

Folklorní soubor Moravanka

Ke spolku patřil i pěvecký soubor *Melodie*. Po pandemii se už znovu nesešel, pravděpodobně proto, že jeho obvyklí členové už nejsou schopni pěveckého výkonu, další nás opustili. Soubor, jak jej známe, zanikl. Během roku projevilo zájem o hru na hudební nástroje a interpretaci lidových písní několik studentů. Do budoucna tak uvažujeme o vzniku nového, hudebně pěveckého souboru této krajské komunity.

Co se týče účasti na akcích či jejich samotné pořádání, bývá spolek obvykle velice aktivní (průměrně 2–3x do měsíce se spolek účastní nějaké akce, nebo sám akci pořádá). Během roku spolek uspořádal několikrát prodej „locra“ – typického předkolumbovského jídla – a uzenin, které se udí přímo ve spolku. Místní lokro je mezi místními obyvateli velmi populární a v soutěžích se každoročně umísťuje na předních příčkách. Během roku se také zorganizovalo několik společenských obědů, odpoledne s čajem či večerí, obvykle s účastí 200 až 300 lidí a vystoupením *Moravanky*, přehlídkou krojů apod.

Zmíněné aktivity jsou pro sdružení klíčové kvůli průběžnému doplňování finančních prostředků, za které se poté financují další aktivity a celkový chod komplexu. Aktivity, které se týkají folkloru, ať už v provincii či mimo ni, si spolek nenechává ujít. Představitelé spolku, popř. soubor *Moravanka*, se objevili na několika veletrzích, jarmarcích a přehlídkách, například na Expo veletrhu, provinčním festivale přistěhovalců, přehlídkách vozů krajských komunit a dalších. Spolek vždy bere jakoukoli účast velmi zodpovědně. Nereprezentují jen spolek, ale celou českou a slovenskou kulturu. Učitel samotný nemá povinnost se těchto akcí účastnit, je ale velmi přínosné pro obě strany, aby tak činil. Zprv ho to sbližuje s komunitou, zadruhé se lecčemu přiučí.

Kromě běžných školních akcí, které učitel organizuje – oslav Velikonoc, pálení čarodějnic, oslav dne dětí, který je v Argentině v srpnu, oslav svatého Mikuláše apod. Také doprovází spolky při cestách na festivaly a spolupodílí se na přípravách dalších akcí a v neposlední řadě také doprovází návštěvy z různých koutů České a Slovenské republiky, které zavítají do Chaca.

Další události, které se konaly v průběhu školního roku v SP, a na kterých se učitel podílel jako pomocník při organizaci, moderátor, člen komunity apod., byly například: Oslava *Dne imigrantů v Argentině*, dříve zmíněné veletrhy a jarmarky pořádané obcí nebo samotným Svazem krajských komunit...

Participace na městském festivale

Oslava Velikonoc

Slavnostní oběd k příležitosti výročí příchodu prvních českých rodin do Sáenz Peña

Je příhodné zmínit, že letos komunita přímo v Sáenz Peña připravila **13. Festival české a slovenské kultury v Latinské Americe**. Největší festival svého druhu, který se každý rok přesouvá na jiné místo a účastní se ho všechny spolky, taneční i hudebně pěvecké soubory, ale i samostatné české rodiny a jedinci se zájmem o českou a slovenskou kulturu. Festival trval 3 dny během kterých mohli účastníci zhlédnout mnoho vystoupení, přednášek nebo se aktivně podílet při tvořivých dílnách spojených s českou a slovenskou kulturou. Především se však jednalo o místo, kde se mohly všechny spolky spolu sejít a strávit příjemný společný čas.

Návštěvníci 13. Festivalu české a slovenské kultury v Latinské Americe (v Las Breñas)

Spolky vystupující na 13. Festivalu české a slovenské kultury v Latinské Americe (v Sáenz Peña)

Poděkování patří také návštěvám, ať už akademickým či např. cestovatelům, kteří vždy projeví velký zájem o místní komunitu a rádi se zapojí do aktivit spolku nebo do výuky českého jazyka.

Cestovatel Ján Drinka „pionierom okolo sveta“ navštívil Unión a velmi zaujal studenty z Nivel 1.

Resistencia

V Resistencii, jakožto hlavním městě provincie, se nachází Universidad Nacional del Nordeste (UNNE) – Státní univerzita severovýchodu, kde učitel vyučuje český jazyk. Hodiny obvykle probíhají na katedře moderních jazyků (DIM) v samém centru města. V akademickém roce 2024 probíhaly hodiny výhradně prezenčně, a to každý pátek. Věkové rozmezí studentů: ~20–55 let. Rozdělení do skupin bylo následující:

1. NIVEL 1 – začátečníci (90 minut 1x týdně): 4–8 studentů
2. NIVEL 2 – mírně pokročilí (90 minut 1x týdně): 3–5 studentů
3. NIVEL 3 – středně pokročilí (90 minut 1x týdně) 3–5 studentů
4. NIVEL 4 – více pokročilí (90 minut 1x týdně): 3–5 studentů

Skupina Nivel 1 UNNE

Skupina Nivel 2 UNNE

Skupina Nivel 3 UNNE

Skupina Nivel 4 UNNE

Celkový počet studentů byl v podstatě stejný jako v předchozím roce. Většinou se jedná o jazykové nadšence než o potomky krajanů. V zimním semestru absolvovalo kurz jazyka více studentů než v semestru letním, někteří od jazyka upustili (často z důvodu změn univerzitního rozvrhu mezi semestry, změn v práci apod.). Na příští rok je výuka naplánovaná opět na pátky, aby mohl učitel bez problémů dojíždět (cca 3,5–4 hodiny autobusem). Nevýhoda je, že hodiny končí v 9 hodin večer a není možnost návratu do místa bydliště. Učitel tedy musí každý pátek využít některý z hotelů v centru města a vrátit se v sobotu zpátečním autobusem ve 12 hodin odpoledne s návratem před 16. hodinou.

Je vhodné zmínit, že Univerzita sice vydává vlastní certifikát studentům, kteří dokončí 5 let studia daného jazyka – certifikát odpovídající přibližně úrovni B podle SERR – ale u českého jazyka se nestává, že by studenti dokončili 5 let, naopak, studium češtiny vnímají jako koníček a úrovně i několikrát za sebou opakují. Certifikát dostávají přímo od učitele.

Ve městě sídlí také tradiční krajanská komunita Asociación Civil Checoslovaca Bratři Všichni – Občanská československá asociace Bratři všichni. Donedávna byl předsedou spolku Carlos Klepacek, dnes je předsedkyní jeho žena Mirta Romeu. Významnými členy jsou také Tatiana Rehak, Tamara Carabajal Pavel nebo Andrea Wachnovsky. Jsou to tři mladé dámy, které nejen vypomáhají s interními záležitostmi komunity, ale i učitelé při komunikaci s univerzitou, organizování místních akcí atd. V květnu 2023 zemřel zmíněný „Caio“ Klepacek, který byl otcem celé komunity. Tato skutečnost otřásla celým spolkem, členové to ale nevzdali a na jeho počest se o to více sjednotili.

Členové spolku účastníci se městského průvodu

Reprezentace aktivit spolku v televizi

Spolek na návštěvě festivalu v Oberá

Spolek zatím nedisponuje vlastními prostory, a proto když je potřeba, krajané dávají k dispozici svá obydlí, například k různým schůzím či přípravám na nadcházející akce/oslavy/jarmarky. Na příští rok je v jednání pronájem vlastních prostor. Učitel se letos zúčastnil společně se spolkem návštěvy města Oberá v provincii Misiones na tamním *Fiesta Nacional del Inmigrante*. Během pobytu se spolek zapojil do slavnostního zahajovacího průvodu spolu s místním českým spolkem. Pod spolkem funguje hudebně-taneční soubor *Conjunto Raíces del Chaco*. Jedná se o jedinečný folklorní soubor právě proto, že součástí souboru je hudební skupina, dnes už není možné vidět na Jihoamerickém kontinentě další český folklorní soubor, který by měl živou hudbu. I přes celkově nízký počet členů spolku je skupina dobře organizována, způsobilá a stále aktivní.

Pampa del Indio

Pampa del Indio je menší město, které se nachází na severu provincie. Učitel se dojíždí do města autobusem, když nejsou například přivalové deště. Je třeba brát v potaz, že autobusy jezdí jednou za den a není možné se z města vrátit v den příjezdu, protože večer z města autobusy nejezdí. Je tedy nutné přespát u rodiny Verlíků a využít ranní autobus v 5h ráno.

Dříve zde výuka probíhala pravidelně, ale v posledních letech není dostatek studentů k otevření vlastního kurzu, proto sem učitel zajíždí občasně pouze na návštěvy a případní zájemci o jazyk se můžou připojit k online výuce.

Významná je zde rodina Verlíků. Hlavou rodiny je Blahoslav Verlík, který se svou rodinou učitele vždy rád vítá a společně debatují na téma českých krajanů, historii poválečné emigrace do Argentiny apod., také moc rád zpívá. Pan Verlík s rodinou vyjíždí do dalších měst – Sáenz Peña, Las Breñas, Resistencie atd. – a účastní se akcí pořádané krajanů či učiteli.

Manželé Verlíkovi

Las Breñas

Las Breñas je město na jihozápadě provincie, známé také jako Capital Provincial del Inmigrante – Provinciální hlavní město přistěhovalců.

Sídlí zde malá komunita s oficiálním jménem Asociación Checa y Eslovaca de Las Breñas – Česká a slovenská asociace v Las Breñas, která je dosti aktivní a učitel zde zajíždí na návštěvy. Od roku 2022 je spolek zapsán jako právnická osoba, tím pádem patří mezi oficiální krajské komunity působící v Chacu. Dnes jsou ve vedení Fabián Kutalek a Beatriz Franta s rodinami, díky usilovné práci jich a dalších krajanů je spolek v rozkvětu. Dosud jeho návštěvy nebyly pravidelné, protože se prozatím nepodařilo získat dostatečný počet studentů k otevření pravidelné prezenční výuky jazyka,

zájemci o jazyk a kulturu se proto připojili k online výuce. V roce 2024 se nám podařilo zorganizovat úspěšný kurz české kuchyně, který se dostal i do místní televize a provinčních novin.

Krajané se během roku podílejí na různých gastronomických a dalších jarmarcích. Hlavní akcí v každém roce je pak zmiňovaný festival *Fiesta Provincial del Inmigrante*, kde hlavní atrakcí je volba královny přistěhovalců v rámci provincie. Je již tradicí, že se festivalu účastní velké zastoupení krajanů ze Sáenz Peña. Na jeden den byl zde také přesunut program 13. Festivalu české a slovenské kultury v Latinské Americe. Rok 2023 byl pro tuto komunitu opět velmi příznivý a bohatý.

Předseda a místopředsedkyně spolku

Spolek v Las Breñas

Oberá

Oberá je jedním z předních měst provincie Misiones, která se nachází na severovýchodě republiky mezi Paraguayí a Brazílií.

V Oberá dříve probíhala výuka jazyka pod záštitou a v prostorách univerzity: Universidad Nacional de Misiones – Státní univerzita Misiones. Hodiny tehdy vedla Sylva Berková, rodačka z Ostravy, která také stojí za založením samotného spolku Colectividad Checa de Misiones – Český spolek v Misiones. Po jejím návratu do vlasti převzal výuku její manžel Samuel Arredondo Córdova, který vystudoval v České republice vysokou školu a jazyk ovládá perfektně. Během pandemie byla výuka přerušena, ale pan Arredondo i přes svůj věk a díky možnosti vyjet do Prahy na metodický kurz, obnovil výuku v online podobě. V roce 2023 otevřel kolega dvě úrovně jazyka a hodiny probíhaly každé úterý online v časové dotaci 90 minut (pod záštitou zmíněné univerzity), dohromady sčítaly skupiny asi 20 studentů.

Český spolek v tomto městě dnes vede paní Rosalia Zylka, která se společně s dalšími členy stará o Český národní dům Mamienka. Ten se nachází v *Parque de las Naciones* – Parku národů – a ročně se v něm uskutečňuje nespočet kulturních (i nadačních) akcí, jež pomáhají doplnit finance potřebné převážně k chodu budovy.

Ke spolku se rovněž hlásí folklorní taneční soubor *Lípa*. Soubor vede mladá dvojice – Victoria Josefina Giménez a Martín Bernabé Mereles – a během roku skupina reprezentuje českou kulturu nejen na lokálních slavnostech. Jejich největší výzvou je již tradičně účast na *Fiesta Nacional del Inmigrante* – Národním festivalu přistěhovalců, který je jedním z největších svého druhu.

Oberá navštěvuje učitel po domluvě s krajaný a vždy, když mu to jeho nabitý rozvrh dovolí, velmi důležitá je pak jeho účast právě na zmíněném festivalu. Ten trvá tradičně 10 dní a mezi aktivity učitele během této doby patří například reprezentace českého národa v různých masmédiích, instruování kandidátky na královnu za český spolek, nahrávání národní písně, podpora krajanů u každodenních příprav, provádění návštěvníků po Českém domě Mamienka a další.

Dnes jsou tomu již tři roky od doby, kdy nás opustil jeden z předních představitelů této komunity Andrés Giménez. Spolek je ale opět v plné síle a funguje naplno. V říjnu se komunita vydala také do Brazílie na *Expofest Ijuí – Festa Internacional das Etnias*, kde prezentovala své kroje, tance, které se během roku naučili a českou kulturu.

Taneční soubor Lípa

Členové spolku Colectividad Checa de Misiones na návštěvě festivalu v brazilském Ijuí

Villa Ángela

Villa Ángela je jedním z dalších měst provincie, kde žijí čeští krajané, tedy aspoň jejich malá část. Dříve krajaný z tohoto místa reprezentoval Javier Křeháček, který se aktivně projevoval a spolupracoval i s učiteli vyslaných z ČR. Dnes pan Křeháček bydlí v Praze a krajané z Villa Ángela nevykazují žádnou aktivitu. Učitel sem běžně nezajíždí.

La Tigra

La Tigra je malá vesnice, která se nachází přibližně hodinu a půl jízdy autobusem jižně od Sáenz Peña. Žije zde Anna Gajdošík, potomkyně českých přistěhovalců, která letos oslavila 88 let. Ráda se účastní větších akcí a festivalů v Sáenz Peña, ale učitel také přibližně třikrát do roka navštěvuje tuto lokalitu, aby si s paní Gajdošík popovídal o jejím životě, předcích a rodině, kterou má stále na Moravě.

Anna Gajdošík na akci Sáenz Peña a u svého domu v La Tigra.

Paraguay

Od zrušení pozice samostatného učitele pro destinaci Paraguay je učitel smluvně vázán vyjíždět do tohoto jihoamerického státu z destinace Chaco.

Během pandemie byly hranice mezi Argentinou a Paraguayí uzavřeny až do konce roku 2021, první výjezd učitele do této destinace se proto uskutečnil až na začátku roku 2022 po dvouleté odmlce. Během této doby se situace týkající se krajaňských komunit zhoršila, některé spolky ukončili činnost.

Práce učitele na konkrétních místech

V Paraguayi je učitel smluvně vázán na tři destinace: Asunción, Coronel Bogado a Encarnación, avšak může také navštěvovat místa, kde se soustředí čeští krajané, jako je například Carmen del Paraná. Od znovuotevření hranic vyjíždí učitel do lokality jednou ročně.

Encarnación

Encarnación je město na pobřeží řeky Paraná, na jihovýchodní hranici Paraguaye, je hlavním městem regionu Itapúa a je považováno za třetí nejdůležitější město celé Paraguayské republiky. Sídlí zde rodina Marků, kterou předchozí učitelé navštěvovali. Bohužel podstupem času nás většina starší generace této rodiny opustila.

Mladší generace této rodiny se zúčastnila jazykových pobytů, které ČR nabízí krajanům, avšak kvůli práci a vzdálenosti se nikdy nezačlenila do krajaňské komunity z vedlejšího města Coronel Bogado.

Coronel Bogado

Coronel Bogado je malé město v provincii Itapúa, přibližně 50 km západně od Encarnación.

V tomto místě sídlil spolek *Asociación Cultural de Checos y Eslovacos del Departamento de Itapúa* – Kulturní sdružení Čechů a Slováků regionu Itapúa, jejímž hlavním představitelem byl pan Jaroslavo Mašek. Ten je pravděpodobně tím nejznámějším dosud žijícím českým potomkem v této zemi a během života se znatelně zasadil o šíření české kultury po regionu. V minulosti probíhala výuka právě u rodiny Maškových, od začátku pandemie však výuka v destinaci neprobíhá a ani v blízké budoucnosti nepřípadá v úvahu, protože v Coronel Bogado již mnoho potomků nezůstalo. Aktuálně spolek již nevykazuje žádnou činnost.

Carmen del Paraná

Carmen del Paraná je malé městečko mezi Encarnación a Coronel Bogado.

Sídlí zde potomci Čechů, ale nevykazují žádnou aktivitu. S krajany neprobíhá žádná komunikace, během výjezdu předchozího učitele se s nimi nepodařilo navázat kontakt. V plánu je nechat vytvořit pamětní desku českým přistěhovalcům a umístit ji v Carmen del Paraná, kde byla dříve největší koncentrace Čechů. Na pamětní desce se stále pracuje ve spolupráci s vědci z Univerzity Palackého v Olomouci.

Asunción

Asunción je hlavní město Paraguaye, ležící na hranicích s Argentinou na řece Paraguay.

Ve městě a okolí žije několik rodin, většina z krajanů nevykazuje žádnou aktivitu. V minulých letech se několik studentek účastnilo online výuky. V Asunción žije například rodina Morys, stejně jako rodina Chytil.

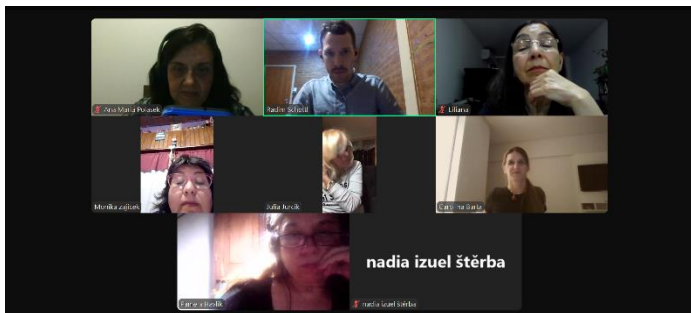
Rodina Morys se zajímá o českou kulturu a své kořeny. Nejmladší generace, 3 sestry, začaly s výukou češtiny už před několika lety a v roce 2021 se dokonce rodina vydala až do Chlebovic u Frýdku-Místku, rodné vesnice svého dědečka, aby se tam setkala s ne tak vzdálenými příbuznými. Je třeba vyzdvihnout, že aktuálně se jedná o rodinu, která je učiteli k ruce a zprostředkovává komunikaci mezi ním a českým zastoupením v Paraguayi. Bohužel v letošním roce nás opustil nejstarší představitel rodiny José Carlos Morys Zelaya.

Právě díky Morysovým mají učitelé kontakt s paní Carole Chytil, která působí jako honorární vice-konzulka v Paraguayi. Mluví dobře česky, pamatuje si historii emigrace Čechů do Paraguaye a má velmi dobře zmapováno, kde je největší koncentrace potomků českých rodin.

Online výuka

Online hodiny probíhaly každé pondělí večer přes aplikaci Zoom. Těchto lekcí se účastnili obzvláště studenti ze vzdálených míst (provincie Buenos Aires, La Rioja, Entre Ríos; Peru atd.). S mnohými poté proběhlo v prosinci slavnostní setkání na ambasádě v Buenos Aires, kde byly předány certifikáty o úspěšném absolvování kurzů.

1. NIVEL 1 – začátečníci (90 minut 1x týdně): 10–15 studentů
2. NIVEL 3 – středně pokročilí (90 minut 1x týdně) 10–15 studentů

Studenti skupin Nivel 1 a Nivel 3

Další spolupráce

Učitel obvykle spolupracuje s velkým množstvím lidí, ať už se jedná o kolegy v rámci Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí projektu v rámci Jižní Ameriky – tato spolupráce je vždy obohacující a přináší mnoho pozitivních poznatků. Dále pak s místními učiteli a profesory na základních, středních či vysokých školách; s návštěvami z Česka a Slovenska, jako jsou akademici a výzkumníci, nebo i běžní cestovatelé a dobrodruzi. V neposlední řadě je spolupráce v průběhu roku vedena také se ZÚ v Buenos Aires, který je učitelům vždy k dispozici. Učitel spolupracuje také s médii, převážně se jedná o lokální rádia a televizní stanice. Nakonec je vhodné zmínit i spolupráci s rodinami v Česku, které během let ztratili kontakt se svými příbuznými z Chaca a jejich pokročilý věk jim nedovoluje se s nimi spojit starým způsobem. Učitel usnadňuje tuto komunikaci a zprostředkovává kontakt.

Návštěva rádia v Sáenz Peña / Slavnostní předávání diplomů na Velvyslanectví ČR v BA / Setkání s novou velvyslankyní v BA

Další aktivity realizované učitelem

Kromě výuky jazyka se učitel v průběhu roku obvykle věnuje i dalším aktivitám, mezi které v letošním roce patřila organizace *13. Festivalu české a slovenské kultury v Latinské Americe*, který se konal na konci června. Festival trval 3 dny a probíhal v provincii Chaco v Sánez Peña a Las Breñas. Zúčastnili se jej krajané z různých států jihoamerického kontinentu i velvyslanci České a Slovenské republiky. Tyto festivaly mají citelný dopad na vztahy mezi krajanskými spolky. Utužují vzájemné vazby a dává možnost navázat kontakty novým členům. Více informací týkajících se festivalu lze nalézt kliknutím na odkaz [ZDE](#).

Mezi další aktivity realizované učitelem patří přednášky na rozličná témata týkající se českých zvyků a tradic, propagace a zprostředkování studia v ČR (stipendia pro krajany, www.studyin.cz), pomoc při vyřizování PPKK nebo českého občanství, překlad dokumentů krajanských komunit potřebných pro získání finančních darů, tlumočení a moderování na akcích, pravidelné návštěvy těch nejstarších z krajanů – což se stalo jednou z nejdůležitějších částí mise – správa knihovny, pomoc s tvorbou a aktualizací webových stránek a sociálních sítí spolku apod.

O aktivitách spolku se také lze pravidelně dočíst v měsíčních zprávičkách [ZDE](#).